

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 22ας Μαρτίου 2010

σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τις έννομες συνέπειες του καθεστώτος νομίμου χρήματος των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων σε ευρώ

(2010/191/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το καθεστώς νομίμου χρήματος των τραπεζογραμματίων σε ευρώ θεσπίζεται από το άρθρο 128 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο κεφάλαιο για τη νομισματική πολιτική. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά τη νομισματική πολιτική για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ (εφεξής: «τα συμμετέχοντα κράτη μέλη»).
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 974/98 του Συμβουλίου, της 3ης Μαΐου 1998, για την εισαγωγή του ευρώ ⁽¹⁾, τα κέρματα σε ευρώ είναι τα μόνα που έχουν την ιδιότητα νομίμου χρήματος στα συμμετέχοντα κράτη μέλη.
- (3) Υπάρχει επί του παρόντος ορισμένη αβεβαιότητα, στο επίπεδο της ζώνης του ευρώ, όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και τις συνέπειες του καθεστώτος νομίμου χρήματος.
- (4) Η παρούσα σύσταση βασίζεται στα κύρια συμπεράσματα μιας έκθεσης την οποία συνέταξε ομάδα εργασίας απαρτιζόμενη από εκπροσώπους των Υπουργείων Οικονομικών και των εθνικών Κεντρικών Τραπεζών της ζώνης του ευρώ.
- (5) Η Επιτροπή θα επανεξετάσει την εφαρμογή της παρούσας σύστασης μετά τριετία από τη διατύπωσή της και θα εκτιμήσει την ανάγκη να ληφθούν κανονιστικά μέτρα,

ΔΙΑΤΥΠΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1. Κοινός ορισμός του νομίμου χρήματος

Στις περιπτώσεις που υπάρχει υποχρέωση πληρωμής, η ιδιότητα των τραπεζογραμματίων και κερμάτων σε ευρώ ως νομίμου χρήματος θα πρέπει να συνεπάγεται τα εξής:

⁽¹⁾ ΕΕ L 139 της 11.5.1998, σ. 1.

α) Υποχρεωτική αποδοχή:

Επί υποχρέωσης πληρωμής, ο δανειστής δεν δύναται να αρνηθεί την καταβολή τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, εκτός εάν τα μέρη έχουν συμφωνήσει άλλα μέσα πληρωμής.

β) Αποδοχή στην ονομαστική αξία:

Η νομισματική αξία των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ ισούται προς το ποσό που αναγράφεται επί των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων.

γ) Εξοφλητική ενέργεια:

Ο οφειλτής χρηματικής ενοχής δύναται να εκπληρώσει την οφειλή του προσφέροντας στον δανειστή τραπεζογραμμάτια ή κέρματα σε ευρώ.

2. Αποδοχή πληρωμών σε τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ στις λιανικές συναλλαγές

Η αποδοχή τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ ως μέσων πληρωμής στις λιανικές συναλλαγές θα πρέπει να αποτελεί κανόνα. Σχετική άρνηση θα πρέπει να είναι δυνατή μόνον όταν δικαιολογείται από λόγους συναφείς με την αρχή της καλής πίστης (παραδείγματος χάρι, ο πωλητής δεν έχει ψιλά να επιστρέψει).

3. Αποδοχή τραπεζογραμματίων μεγάλης ονομαστικής αξίας στις λιανικές συναλλαγές

Τα μεγάλης αξίας τραπεζογραμμάτια θα πρέπει να γίνονται αποδεκτά ως μέσο πληρωμής στις λιανικές συναλλαγές. Σχετική άρνηση θα πρέπει να είναι δυνατή μόνον όταν δικαιολογείται από λόγους συναφείς με την αρχή της καλής πίστης (παραδείγματος χάρι, η ονομαστική αξία του προσφερόμενου τραπεζογραμματίου είναι δυσανάλογη προς το οφειλόμενο πληρωτέο ποσό).

4. Απαγόρευση χρέωσης επιπλέον εξόδων στη χρήση τραπεζογραμματίων και κερμάτων σε ευρώ

Οι πληρωμές με τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε ευρώ δεν θα πρέπει να επιβαρύνονται με καμία επιπλέον χρέωση.

5. Τραπεζογραμμάτια ευρώ κηλιδωμένα από έξυπνο σύστημα αχρήστευσης τραπεζογραμμάτων (IBNS)

ΡΠΑρόλο που τα τραπεζογραμμάτια ευρώ που έχουν κηλιδωθεί με μελάνη ασφαλείας από έξυπνο σύστημα αχρήστευσης τραπεζογραμμάτων (IBNS) αποτελούν νόμιμο χρήμα, τα κράτη μέλη οφείλουν, αποτεινόμενα ενεργά προς τους ενδιαφερομένους (τράπεζες, λιανοπωλητές ευρύτερο κοινό), να τους ειδοποιούν ότι τα κηλιδωμένα τραπεζογραμμάτια πρέπει να επιστραφούν στις εθνικές Κεντρικές Τράπεζες, δεδομένου ότι, κατά πάσα πιθανότητα, αποτελούν το προϊόν κλοπής.

6. Ολοσχερής καταστροφή κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων και κερμάτων από ιδιώτες

Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει ούτε να απαγορεύουν την ολοσχερή καταστροφή μικρών ποσοτήτων τραπεζογραμμάτων ή κερμάτων ευρώ από ιδιώτες, ούτε να επιβάλλουν κυρώσεις για αυτό. Θα πρέπει, εντούτοις, να απαγορεύουν την άνευ αδείας καταστροφή μεγάλων ποσοτήτων τραπεζογραμμάτων ή κερμάτων ευρώ.

7. Ακρωτηριασμός τραπεζογραμμάτων και κερμάτων για καλλιτεχνικούς σκοπούς

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδεικνύουν ανοχή όσον αφορά τον ακρωτηριασμό τραπεζογραμμάτων ή κερμάτων ευρώ για καλλιτεχνικούς σκοπούς, χωρίς όμως να τον ενθαρρύνουν. Τα εν λόγω ακρωτηριασμένα τραπεζογραμμάτια ή κέρματα θα πρέπει να θεωρούνται ακατάλληλα προς κυκλοφορία.

8. Αποφασιστική αρμοδιότητα για την καταστροφή έγκυρων προς κυκλοφορία κερμάτων ευρώ

Η απόφαση για την καταστροφή έγκυρων προς κυκλοφορία κερμάτων ευρώ δεν θα πρέπει να εναπόκειται σε καμία εθνική αρχή ενεργούσα χωριστά. Η αρμόδια εθνική αρχή θα πρέπει, πριν από την καταστροφή έγκυρων προς κυκλοφορία κερμάτων ευρώ, να προβαίνει σε διαβούλευση με την υποεπιτροπή κερμάτων ευρώ της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής και να ενημερώνει την ομάδα εργασίας των διευθυντών νομισματοκοπείων.

9. Καθεστώς νομίμου χρήματος των κερμάτων 1 και 2 λεπτών και κανόνες στρογγυλοποίησης

Στα κράτη μέλη που έχουν θεσπίσει συστήματα στρογγυλοποίησης και όπου, συνεπώς, οι τιμές στρογγυλοποιούνται στα εγγύτερα πέντε λεπτά, τα κέρματα του ενός και των δύο λεπτών θα πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν νόμιμο χρήμα και να γίνονται δεκτά για τη διενέργεια πληρωμών. Εντούτοις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να απέχουν από τη θέσπιση νέων κανόνων στρογγυλοποίησης, δεδομένου ότι επηρεάζουν δυσμενώς τη δυνατότητα εκπλήρωσης της υποχρέωσης προς πληρωμή με την προσφορά του ακριβούς οφειλόμενου ποσού και δεδομένου ότι αυτό ενδέχεται να οδηγεί, υπό ορισμένες συνθήκες, σε χρεώσεις επιπλέον εξόδων στις πληρωμές σε μετρητά.

10. Καθεστώς νομίμου χρήματος των συλλεκτικών κερμάτων ευρώ

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν κάθε μέτρο που κρίνεται πρόσφορο ώστε να αποτρέπεται η χρήση των συλλεκτικών κερμάτων ευρώ ως μέσων πληρωμής (παραδείγματος χάρι, προβλέποντας για τα κέρματα αυτά ειδική συσκευασία, ευκρινή σχετική ειδοποίηση, χρήση πολύτιμου μετάλλου, τιμή πώλησης υψηλότερη της ονομαστικής).

Η παρούσα σύσταση απευθύνεται σε όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στις εθνικές και ευρωπαϊκές επαγγελματικές ενώσεις και ενώσεις καταναλωτών.

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2010.

Για την Επιτροπή
Olli REHN
Μέλος της Επιτροπής